

Zprávy z České

Příloha

Nejen o zpívání s Inkou Pospíšilovou

Inku Pospíšilovou všichni alespoň od vidění známe. Těžko vzpomenout nějakou slavnostní událost naší obce, na které by se svým dětským pěveckým sborem Lelkováček nebo dospěláckým Magnificatem nevystupovala. A není divu, je sázkou na jistotu, kvalita je zaručená. Navíc v souborech účinkují děti i dospělí z České, takže Lelkováček i Magnificat považujeme tak trochu za své.

Inko, na začátek Vám chceme poděkovat za všechna ta pěkná vystoupení, která už roky pro naši obec zajišťujete. A nutno podotknout, že stále s úspěchem, lidé se na vaše vystoupení těší a i na vašich „svěřencích“ je vidět, že je zpěv baví.

Je těžké děti pro zpěv nadchnout? Jak se Vám to daří?

Když o tom uvažuji, myslím, že důležité jsou dvě věci, platí to obecně: jednak musím mít opravdu ráda tu věc, kterou chci dětem předávat, co je chci naučit, v mém případě zpěv. Musí být cítit, že sama hudbou žiji, že mě to baví. A zadrhé, to je neméně důležité, musím mít ráda i ty děti. Protože je hodně odborníků, kteří ten svůj předmět milují, jsou v něm dobří, ale k dětem vztah nemají. Být odborníkem, ale umět to i předat. Zvlášť v hudbě to platí. Nikdy to nesmí sklouznout jen k nějakému mechanickému nacvičování, které dětem hudbu zprotiví. Učení je třeba pojmut jako hru, kterou se jim cesta k ní otevře, vtáhne je. Neustále musíte hledat nápady, jak je zaujmout.

Kam na ně pořád chodíte, kde hledáte inspiraci?

Několikrát do roka navštěvuji různé kurzy. Bývají tam skvělí lektoři, pořádají se při nich koncerty, ale hlavně mám šanci si to tam vyzkoušet z té druhé strany, jako zpěvák-sborista, a to se pak nejlip učí. Některé semináře probíhají přímo ve výběrových sborech, kde jejich sbormistři se svými zpěváky pracují před námi (zajímavé to bylo například v Hradci Králové u Jitry, v Novém Jičíně u Ondrášku, v Brně u Kantilény, v Praze u Radosti).

Zpívala jste jako malá holka sama v nějakém sboru?

Já jsem chodila na Základní školu ve Štěpánově nad Svratkou, kde pěvecký sbor nebyl. Při různých příležitostech jsem už tehdy zpívala, ale ne v klasickém sboru. Bohužel ten nebyl ani na gymnáziu v Bystřici, kde dříve působil vynikající sbormistr pan učitel Josef Kšica, ale já jsem se s ním už minula. Zpívala jsem ráda, dokonce jsem uvažovala o pěvecké dráze, ale pak zvítězila hudební výchova. Se sborovým zpěvem jsem začala až na vysoké škole v univerzitním sboru. Ale obecně platí, že čím dřív se s pěveckou přípravou začne, tím snáze to jde, tím méně zábran v sobě člověk nashromačdává.

Takže proto se snažíte podchytit malé zpěváčky už v předškolním věku? Chystáte prý i ukázkovou lekci ve školce v České?

To je pravda, předškolní děti z Lelekovic už do přípravy chodí, ale ty z České (a jejich rodiče) bychom chtěli teprve přitáhnout. Je to totiž opravdu ten nejlepší věk, kdy jsou děti ještě spontánní, otevřené novým věcem, nespoutané zábranami a nepokažené špatnými návyky. Ale musí se to s nimi umět, je důležité respektovat jejich potřeby, naučit je správně používat hlas. Řada pedagogů třeba nebere v potaz, že zpívání v nižších polohách (které pochopitelně vyhovuje dospělým) je pro ně nepřírozené, kdežto jakmile se dostanou do výšek, teprve se „rozlétnou“, uvolní, nedělá jim potíže správně intonovat, jsou hravé... a ve zpěvu více než kde jinde platí: hravost – radost.

Je pravda, že vaše děti jsou při vystoupeních takové rozpohybované, působí to svěže...

To je totiž základ, zpěv jako máloco jiného souvisí s psychikou. Není zde žádný prostředník, hudební nástroj máte přímo v hrdle, takže když se necítíte dobře, stáhne se vám, každá nepohoda je hned poznat. Proto vždy v každém sboru začínáme uvolněním, u těch nejmenších třeba formou hry „na blázny“, „na strašidla“. Děti se pohybují volně po třídě, různě u toho houkají a halekají... Ačkoli to na vystoupeních není vidět, taková cvičení neodpouštím ani dospělým, takže i starší pánové při zkouškách různě mávají, hlaholí a uvolňují se pohybem. U těch nejmenších ale samozřejmě musím být nápaditější, neustále vymýšlet nové hry a činnosti.

Takže na zkouškách sboru hrajete i hry?

Někdy jim věnujeme více času, před důležitými vystoupeními méně. Ale u těch nejmenších to ani jinak nejde. Proto je pro ně příprava užitečnou zkušeností i po jiné stránce: společně si hrají, socializují se, učí se spolupracovat, pro předškoláky je to navíc takový první styk s „velkou školou“.

Kdy se na Vás můžou ve školce v České těšit?

Chystám se tam v pátek 14. června dopoledne, jinak se **s přípravkou** (do které patří i děti z prvních tříd) scházíme vždy **v pondělí ve 13 hod. v Lelekovicích v sále nad prodejnou Hruška.**

Je možné začít se sborovým zpěvem i ve vyšším věku, přijímáte i dospělé?

Jsem přesvědčená, že zpívat se naučí téměř každý, je naprosté minimum těch, kteří toho nejsou schopni. Lidé jsou jen pro zpěv často různě zablokovaní, což se ale dá odstranit. Proto moje sbory nejsou výběrové, přijmu každého, kdo má chuť si zapívat, a ještě se mi nestalo, že bych se s někým musela kvůli jeho zpěvu rozloučit. Jistě každý nemůže být sólistou, ale s ostatními se zpívat naučí. Co ale vyžadují a co děti už od začátku učím, to je zodpovědnost vůči sboru. Když slíbím, že přijdu, nemůžu pak druhé nechat na holičkách. Sborový zpěv přináší radost i úspěchy, ale někdy vyžaduje také oběti.

Kde se můžou zájemci (ať už malí nebo velcí) přihlásit?

Nejlépe když přijdou přímo na zkoušku sboru, do kterého podle věku spadají: po přípravce ve 13 hod. se každé **pondělí ve 14 hod. schází „nad Hruškou“ i Lelekováček**, to jsou děti od 2.

do 5. třídy. **V pondělí večer ve 20 hod. se zde schází i chrámový sbor Magnificat** (v něm se potkávají lidé různého vyznání i s „nevěřícími“, a ačkoli těžištěm repertoáru je hudba duchovní, dostane se i na lidovky a jiné žánry). S dětmi, které vyjdou 5. třídu, ale se sborovým zpěvem nechtějí skončit, se **na stejném místě scházíme vždy v pátek ve 14.30 v komorním Lelekováčku**. Případní zájemci se mi také mohou ohlásit na emailovou adresu: **inkaposp@seznam.cz**

Vrat'me se ale k Vaší cestě: ke sborovému zpěvu jste se dostala až na vysoké, ale pocházíte z muzikantské rodiny, že? Vašeho tatínka Štěpána Chalupníka jsme mohli slyšet i v České, když nám tu při různých příležitostech už několikrát slavnostně zatroubil. Dočetla jsem se, že muzikantem byl už Váš praděda?

To je pravda, tatínkův dědeček měl v Kouroužném, odkud pocházíme, vlastní kapelu už někdy kolem dvacátých let minulého století. Údajně to nebyla jen dechovka, ale

přesné složení neznám. Tento praděda učil ještě hrát své vnuky – mého tatku a jeho bratry – doma, tak jak tomu dříve bývalo – muzikantská tradice se předávala z generace na generaci. Ale bohužel zemřel poměrně brzy, kolem šedesátky. Byl vždy hodně aktivní, lezl si tenkrát na lípu natrhat květ a spadl, těžce se poranil a po pěti dnech umřel. Tátovi bylo nějak kolem dvádnácti, když v dědovi ztratil učitele, a spolu s bratry se pak přihlásili do ZUŠky. V tomto věku je to už poměrně pozdě, ale oni měli dobrý základ, takže dělali rychle pokroky, vyhrávali pak i soutěže, dostávali se do celostátních kol... Táta dokonce vážně uvažoval, že by šel studovat trumpetu na konzervatoř. Jenže tenkrát už měli obsazené místo a než by rok čekal, dal se raději na veterinu. Už na škole ale hrával ve velké kapele, kterou tehdy na veterině měli, a když se po dokončení studia vrátil domů a oženil se, založil v Koroužném vlastní dechovku, Koroužanku. V té hráli i jeho dva bratři a roky jsem v ní zpívala také já. Je to poctivý muzikant, ještě dnes téměř každý den cvičí, i když se už Koroužanka dávno rozpadla a sejde se jen jednou v roce na vánočním koncertě v Bystřici. Pak to ovšem stojí za to. Sál pro 600 lidí praská ve švech (vždyť jen účinkujících je kolem stovky), je to nejnavštěvovanější akce zdejšího kulturního domu.

Je fakt, že zrovna vánoční písně bývají v dechovém provedení krásné...

Vystoupení dechových nástrojů (včetně barokních fanfár) výborně připravuje můj kolega z hudebky, sám vynikající trumpetista Štěpán Husák. Kromě toho na tomto koncertě zpívají i mé tři bystřické sbory, k tomu sólisté... slovem provází naše mamka, poslední roky spolu s mým starším synem. Ten mladší měl zase se mnou loni zpívat, bohužel pak onemocněl.

Inčín tatínek Štěpán Chalupník

Jak to poslouchám, to je skoro rodinný podnik!

Je fakt, že lidé na koncertě právě tu rodinnou atmosféru milují. Někteří dokonce říkají, že pro ně Vánoce znamenají právě tento koncert, bez něho už si je nedovedou představit. Dlouho před ním mě zastavují a ubezpečují, jak se na něj těší. Takže už někdy v létě začínám hledat nápady a všechno promýšlet. Každý koncert se snažíme nějak ozvláštnit, třeba zvoněním zvonů, rozestavením trubačů a zpěváků na různých nezvyklých místech... Je to veliké množství práce, jejíž výsledek pak odezní během jediného večera, kolikrát jsem si už říkala, že toho necháme – ale právě pro tu jedinečnou atmosféru a vděčnost lidí nemám to srdce. Některé hity se stále opakují, ale asi polovina písní a všechny sbory jsou vždy nové. Jsou ale takové stálice, které kdybychom vynechali, tak nám to posluchači

neodpustí. Třeba *Maminčino cukroví*, co zpíváme s tatškou: je až dojemné, jak dychtivě na ně diváci čekají – já, už se zvedá od trumpet, to už půjde zpívat, už bude *Maminčino cukroví*! Hodně k té rodinné atmosféře přispívá také moje mamka svým neformálním přístupem, jakým večer provází. Naše hudební vystoupení prokládá svátečními promluvami, dokáže navodit přesně tu vánoční náladu, při které lidé jihnou a cítí se zase jako malé děti – doma v rodině. Někteří odcházejí se slzami v očích a pocitem, že si prožili ty „svoje“ Vánoce.

Maminka se hudbě taky věnuje?

Aktivně ne. Mamka se k hudbě dostala zase z jiné stránky: v době svých studií musela jít povinně do zemědělství, takže vystudovala střední zemědělskou a stala se laborantkou. Pak si ale našla místo kulturní pracovníce, přidělili jí několik obcí a ona se starala o jejich kulturní vyžití. Tak se jí třeba podařilo pozvat začínající Magdalenu Koženou do Rovečného! Pořádala různé koncerty a další kulturní akce, které také provázela slovem. Potom ale zůstala doma, věnovala se péči o starou maminku a její sestru. Ale kolem muziky se stále pohybuje, mně samotné velice pomáhá při různých akcích sborů, mám v ní velikou oporu.

Mluvila jste o třech bystřických sborech vystupujících na koncertě. Jak jste se vůbec k jejich vedení dostala?

Úplně poprvé jsem se k vedení sboru dostala už na univerzitě při studiu hudební výchovy. Ani nevím proč, ale v didaktice si mě vyhlédla paní doktorka Havelková a požádala mě, zda bych jí nepomohla s vedením sboru v Hamrech. V Bystřici, kam jsem po škole nastoupila na ZUŠ, jsem měla sice skvělého předchůdce pana učitele Kšicu, ten ale odešel na odpočinek již před léty a jím založené sbory už neexistovaly. Takže jsem začínala od nuly. Založila jsem postupně sbor Studánka, ke kterému později přibyl mladší Pramen a Pramínek a z odrostlejších pak podobně jako v Lelekovicích vznikla komorní Studánka. To jsou děti, které vedu nejdelší dobu, a je to radost.

Se Studánkou jste prý už vystupovali i v jeskyních?

V Bystřici se snažíme dělat minimálně dva koncerty v roce, místa různě střídáme a opravdu se někdy dostaneme i na ta neobvyklá. Začínali jsme v půdních prostorách muzea, zpívali jsem v atriu zemědělské školy, loni jsme dělali jarní koncert v přírodě, pod lipami na výletišti ve Švařci... Z těch vzdálenějších míst jsme skutečně zpívali i v Sloupsko-šošůvských jeskyních, *Koncert nejen pro netopýry*, a bylo to opravdu zajímavé. Ty jeskynní podmínky, vlhkost a všechno ostatní, nebyly jednoduché, ale akustika tam byla krásná. Byl to pro nás zážitek, stejně jako když třeba

S bystřickým Pramenem v Třebíči

Práce sbormistra je různorodá – neobejde se bez papírování

vystupujeme na nádvoří hradu Pernštejna. Za letního večera, když kolem poletují světlušky, okolo ty temné hradby – je to opravdu romantika. Hodně se dětem také líbilo vánoční zpívání na zámku v Lysicích, tehdy se tam natáčelo Dobré ráno s ČT a my jsme tam dělali vstupy s koledami.

Všechny bystřické sbory stále vedete?

Ano, a když k tomu připočítáte ještě čtyři lelekovské sbory a nově i gymnaziální sbor v Tišnově, je jich devět, to není málo. Plus ještě výuka hudebky na ZŠ v Lelekovcích a teď i na gymnáziu v Tišnově. Tam jsou starší děti, o to je ale zajímavější sledovat, jak se jejich přístup mění. Na začátku byli zaskočení, že by vůbec měli v hudebce zpívat, teď už zvládnou vícehlasy, tvoří doprovody na hudební nástroje, tančí... Mám z toho radost, jen ta příprava dá dost práce.

Co všechno obnáší práce sbormistra, to pro všechny své sbory také vymýšlíte repertoár?

Práce sbormistra je velice různorodá. Hledání a vybírání vhodných skladeb zabere opravdu hodně času. Něco získám na různých akcích, seminářích, koncertech... pokud se mi líbí, oslovím sbormistra, objedná si to. Sama mám už obrovský archiv, takže už si ani nepamatuji, co v něm všechno mám a ve volných chvílích se jím probírám. Další dlouhý čas trávím přehráváním u klavíru, musím znát důkladně všechny hlasy, náš papoušek mi v tom asistuje. Když není

zbytí, výjimečně si písně i sama upravuji: teď třeba připravujeme v Bystřici dvě písničky od Karla Kryla, které nikdo pro sbor neupravil, takže si to musím udělat sama. Kromě samotného nácvičku hodně mé energie spolkně i organizační činnost, to je veliký objem práce. Už třeba jen vytisknout 40krát partituru, zajistit všechna potvrzení od rodičů, odvozy... Pokud třeba jedete se třiceti školáky na přehlídku, dá to zabrat, i když rodiče jsou zlatí a pomáhají. Naštěstí můžu počítat i s velkou podporou své rodiny, kromě mamky mi fandí také manžel, jinak bych to asi dělat nemohla. Nikdy mi nevyčetl, že ve sborech trávím moc času, naopak ho moje práce těší, pomáhá mi a je hrdý na mé úspěchy.

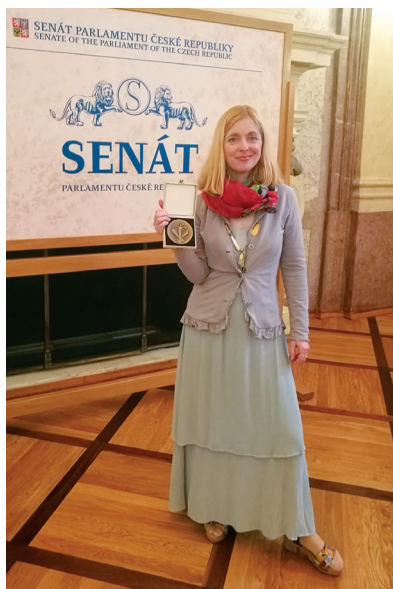
Pochlubte se trochu svými úspěchy!

Několikrát jsme postoupili do celostátního kola, získáváme zlaté medaile, a těší mě, že se mi daří ve sboru vychovat i úspěšné zpěváky v sólovém a komorním zpěvu. Jeden se třeba dostal na sólový zpěv i na konzervatoř a pak na akademii, i když do té doby zpíval jen u nás ve sboru. Úspěchy slavíme jak se sbory v Bystřici, tak i v Lelekovicích. Teď čerstvě jsme se s Lelkováčkem 4. dubna účastnili soutěže v Brně, kde bylo 12 sborů. Sice jsme nepostoupili, ale dostali jsme se do zlatého pásma, což se povedlo jen asi 4 z nich. V těchto soutěžích totiž nejsou jen tři stupínky vítězů, ale sbory se rozdělí do zlatého, stříbrného a bronzového pásma plus čestné uznání. Předběhli jsme tak i některé ZUŠkové sbory, které byly stříbrné nebo bronzové. Na to jsem hrdá, protože kolegyně z Bystřice, které vedou sbory na základkách, mi vždy vyčítají, že je to nespravedlivé, že nemůžou s naší ZUŠkou soupeřit. A Lelkováček dokazuje, že to jde.

Loni jste navíc při příležitosti 25 let působení v uměleckém školství převzala z rukou ministra školství, mládeže a tělovýchovy Roberta Plagy Medaili MŠMT, nejvyšší ocenění v oblasti školství. Gratulujeme! Jak jste si slavnostní chvíle ve Valdštejnském paláci užila, co pro Vás takové ocenění znamená?

Musím říct, že mě ocenění potěšilo. Ten rok jsme postoupili do celostátního kola ve sborovém i sólovém zpěvu, což byla radost i bez medaile. Na druhou stranu – kdy se dostanete do Senátu, do Hlavního sálu Valdštejnského paláce, že? Takže jsme si to tam s manželem opravdu užili, všechno si prohlédli, po úvodním předání ocenění následovalo klavírní vystoupení, raut... Ale co mě potěšilo snad ještě víc, že mě pak zpětně zastavila řada lidí, některé jsem ani moc neznala, z Bystřice a okolí, a ti mi říkali: my jsme tak rádi, že tu medaili konečně dostal někdo, kdo něco dělá! Kdo si to opravdu zaslouží!

Tak to věřím, že takové vyznamenání od místních má pro Vás větší váhu, než metál od ministra! Tady Vás znají zblízka, ministr jen dostane nějaké doporučení... Ono taky čím jsem starší, tím si víc uvědomuji, jak pravdivá slova nám kdysi pověděl jeden starý zkušený

pán: že totiž sbormistr musí být prvotřídní hudebník, musí se vzdělávat, ale pokud není dobrý člověk, nikdy nebude dobrým sbormistrem! A vidím to kolem sebe; na sboru poznáte, když to tam lidsky skřípe, i když po hudební stránce ho vede sebelepší mistr. A uvědomuji si to i u sebe: ty děti mě vnímají jako člověka, nehlídí jen, co a jak je naučím – mluvíme spolu o různých věcech, sledují, jak jedním... Hudba je o prožitku, musí v tom být upřímnost, nemůžu jim něco vykládat a být při tom falešná. Na té lidské stránce u sborové práce nesmírně záleží.

Ještě se musím zeptat, kde budeme mít příležitost vás v dohlednu uslyšet?

V nejbližší době vystoupíme na Kamínku pro školu 19. května v 15.30 v sokolovně v České. Kdyby to někomu nestačilo, může ještě tentýž večer přijet do Tišnova, kde bude v kostele sv. Václava v 18 hod. koncert komorního Lelkováčku, gymnaziálního sboru Tišnov a komorní Studánky. V rámci Noci kostelů 24. května bude mít v lelekovickém kostele v 19.30 hod. tradiční koncert komorní Lelkováček. A pokud si chcete poslechnout všechny místní sbory včetně chrámového, pak přijďte 8. června do Lelekovic na Skalku, kde bude probíhat Lelešus.

Na závěr ještě jednu všetečnou otázku – asi nebudu první, koho zajímá Vaše ne úplně obvyklé jméno? Mně se při jeho vyslovení ihned vybaví Vaše slavná jmenovkyně Inka Zemánková, píseň Slunečnice a Orchestr R. A. Dvorského, ale možná inspirace k němu přišla odjinud?

Ono je to velice jednoduché, já se vlastně Inka oficiálně nejmenuji, v občance mám zapsáno Kateřina. Jenže od malička mi říkají zkráceně Inko (Kateřinko), takže na jiné jméno už ani neslyším.

Děkuji za příjemné povídání a přejeme i dál hodně úspěchů!

S Lelkováčkem na soutěži v Brně